

فصل چهارم: مدیریت کلاس درس

مبحث‌های این فصل ۰ عدد قرمز: تعداد سؤال آزمون از همان مبحث

۵۵ تست در پایان فصل، ص ۱۶۳

سابقه در ۱۲ آزمون: ۹ سؤال

۱۶۰ ۱ روش برنامه‌ریزی و سازماندهی برای تنوع و انعطاف‌پذیری...
۱۶۱ ۲ سبک‌های اداره کلاس
۱۶۲ ۶ کلاس‌های چندپایه، کلاس معکوس و تدریس چندفرهنگی

۱۴۹ مدیریت کلاس درس
۱۵۱ الگوی تلفیقی «ابزار-هدف»
۱۵۲ ۶ دو مقوله از رفتارهای مشکل‌آفرین

مدیریت کلاس درس از نگاه متخصصان مختلف:

نکته: از دیدگاه ویلیامز و همکارانش: مدیریت کلاس درس مجموعه‌ای از فنون و مهارت‌هایی است که به معلمان امکان می‌دهد دانش‌آموزان را به طور اثر بخش کنترل نمایند تا محیطی مثبت برای یادگیری فراهم شود.

نکته: رویکرد پست نیوتنی مدیریت را عبارت از حفظ و ارتقای مستمر استانداردهای تربیتی در یک جو انسانی به منظور رضایت هر چه بیشتر معلمان، دانش‌آموزان و والدین می‌داند.

برنامه‌ریزی فعالیت‌های آموزشی در فرایند تدریس و یادگیری: محیط آموزشی متشکل از سه منبع فیزیکی، اقتصادی و نیروی انسانی است. اثربخش‌ترین نیرو در کلاس درس نسبت به سایر منابع انسانی معلم است که محیط مدرسه را برای دانش‌آموزان جذاب می‌سازد.

به خاطر بسپارید سه منبع محیط آموزشی

فیزیکی اقتصادی نیروی انسانی

نکته: فعالیت‌های آموزشی: معلمان فعالیت‌های آموزشی را معمولاً به دو صورت تعاملی و غیر تعاملی در کلاس درس انجام می‌دهند.

به خاطر بسپارید دو صورت انجام فعالیت‌های آموزشی

تعاملی، غیرتعاملی

نکته: در اجرای تعاملی معلّم و دانش‌آموزان تلاش می‌کنند از محرکی که موجب پاسخ می‌شود و پاسخی که دیگری را تحریک می‌کند استفاده کنند؛ در واقع نوعی داد و ستد فکری است.

نکته: تدریس غیر تعاملی: یاددهنده یا یاددهندگان برنامه‌ای را طراحی و اجراء می‌کنند. آنان پس از اندیشیدن درباره اهداف آموزشی و چگونگی دستیابی دانش‌آموزان به اهداف، برنامه‌ها یا فعالیت‌های درسی را به صورت تقریرها، تمرین‌ها و تجارب یادگیری و ... سازماندهی می‌کنند.

این‌ها کل کلاس درس را به عنوان یک واحد یا کل در نظر می‌گیرند و علایق و سطح توانایی کلاس را می‌سنجند. تدریس غیر تعاملی به دو دسته تقسیم می‌شود:

پیش تعاملی	پس تعاملی (۲)
قبل از شروع یک دوره یا ترم	بعد از اتمام هر جلسه یا دوره
ناظر بر طراحی آموزشی و تصمیم‌گیری	ناظر بر چگونگی ارزشیابی

! دام تستی پیش تعاملی و پس تعاملی

طراح تست ارزشیابی را که کار مرحله پس تعاملی است به پیش تعاملی نسبت می‌دهد. **مواظب باشید: پیش تعاملی** قبل از شروع یک دوره یا ترم است و ناظر بر طراحی آموزشی و تصمیم‌گیری؛ **پس تعاملی** بعد از اتمام هر جلسه یا دوره است و ناظر بر چگونگی ارزشیابی.

معلمان چگونه باید فعالیت‌های آموزشی خود را برنامه‌ریزی کنند؟ الگوی عقلانی هدف‌های آموزشی عینی: فعالیت برنامه‌ریزی معلمان معمولاً به وسیله الگوی اهداف عینی هدایت می‌شود و بر اساس آن روش تدریس تعیین می‌گردد. معمولاً چهار وظیفه اصلی در مراحل برنامه‌ریزی دنبال می‌شود: الف) تعیین اهداف آموزشی ب) انتخاب تجارب یادگیری ج) سازماندهی تجارب یادگیری د) انتخاب و به کارگیری روش ارزشیابی

به خاطر بسپارید چهار وظیفه اصلی در مراحل برنامه‌ریزی

تعیین اهداف آموزشی انتخاب تجارب یادگیری سازماندهی تجارب یادگیری انتخاب و به کارگیری روش ارزشیابی

★ نکات مهم این مبحث

- ✓ از دیدگاه ویلیامز و همکارانش، مدیریت کلاس درس مجموعه‌ای از فنون و مهارت‌هاست که کنترل اثربخش دانش‌آموزان و محیط مثبت یادگیری را ممکن می‌کند.
- ✓ رویکرد پست نیوتونی: مدیریت یعنی حفظ و ارتقای مستمر استانداردهای تربیتی در جوی انسانی، برای رضایت بیشتر معلمان، دانش‌آموزان و والدین.
- ✓ محیط آموزشی از سه منبع فیزیکی، اقتصادی و نیروی انسانی تشکیل شده و اثربخش‌ترین نیرو در کلاس درس معلم است.
- ✓ فعالیت‌های آموزشی دو صورت دارد: تعاملی (داد و ستد فکری معلم و دانش‌آموزان) و غیرتعاملی (یاددهنده برنامه را طراحی و اجرا می‌کند).
- ✓ تدریس غیرتعاملی دو دسته است: پیش تعاملی (قبل از شروع دوره؛ طراحی آموزشی و تصمیم‌گیری) و پس تعاملی (بعد از اتمام جلسه یا ترم؛ چگونگی ارزشیابی).
- ✓ چهار وظیفه برنامه‌ریزی در الگوی اهداف عینی: تعیین اهداف آموزشی، انتخاب تجارب یادگیری، سازماندهی تجارب یادگیری، انتخاب و به کارگیری روش ارزشیابی.

نکته تکمیلی: بهترین شکل پیش تعاملی را باید در طرح درس دید؛ جایی که معلم درباره محتوا و مواد آموزشی، مدت اجرای برنامه، شیوه ارزشیابی و تکالیف و فعالیت‌های خارج از کلاس تصمیم می‌گیرد.

نکته تکمیلی: مدیریت کلاس درس با هر رویکردی که دیده شود، مثل مدیریت هر سیستم دیگر به کارکردهایی چون برنامه‌ریزی، سازماندهی، رهبری، نظارت و ارزشیابی نیاز دارد.

نکته تکمیلی: طرح‌ریزی معلم (داشتن طرح درس) چهار اثر دارد: در سازمان‌دهی مطالب و روش‌های آموزشی تأثیر مثبت و معنی‌دار می‌گذارد؛ سبب تنظیم وقت کلاس و مدت زمان آموزش می‌شود؛ اعتماد به نفس و مطالعه معلم را بیشتر می‌کند؛ و به مدیریت بهتر و کنترل مطلوب کلاس می‌انجامد.

نکته تکمیلی: فرایند فکری معلم اعمال و رفتار او را شکل می‌دهد و عامل مهمی در بروز رفتار او در کلاس درس است. این فرایند سه زیرمجموعه دارد: طرح‌ریزی، پنداشته‌ها و عقاید، و تعامل فکری و تصمیم‌گیری.

الگوی تلفیقی «ابزار-هدف» ۵ تست آخر فصل

به عنوان الگوی جایگزین برای الگوی اهداف عینی آموزشی پیشنهاد شده است که در آن ویژه کردن اهداف قبل از انتخاب ابزار و وسایل الزاماً مورد نیاز نیست. اهداف باید از فعالیت‌ها به منظور جهت دهی مجدد فعالیت‌ها و معنی بخشی به آن‌ها استخراج شود. از این منظر فعالیت‌های یادگیری نسبت به بررسی اهداف عینی تقدم دارد.

! دام تستی الگوی اهداف عینی و الگوی تلفیقی

طراح تست ترتیب الگوی اهداف عینی را به الگوی تلفیقی هم تعمیم می‌دهد. **مواظب باشید:** در الگوی تلفیقی «ابزار-هدف»، ویژه کردن اهداف قبل از انتخاب ابزار و وسایل الزاماً مورد نیاز نیست؛ اهداف از فعالیت‌ها استخراج می‌شوند و **فعالیت‌های یادگیری** نسبت به بررسی اهداف عینی تقدم دارد.

مقایسه دو الگوی برنامه‌ریزی فعالیت‌های آموزشی

ملاک	الگوی عقلانی هدف‌های عینی	الگوی تلفیقی (ابزار هدف)
جایگاه هدف	برنامه‌ریزی با اهداف عینی هدایت و روش تدریس بر اساس آن تعیین می‌شود	ویژه کردن اهداف قبل از انتخاب ابزار و وسایل الزامی نیست
اهداف از کجا می‌آید	اهداف آموزشی در آغاز برنامه‌ریزی تعیین می‌شود (وظیفه الف)	اهداف از فعالیت‌ها استخراج می‌شود
تقدم با چیست	اهداف عینی	فعالیت‌های یادگیری

برای دستیابی به یک روش تدریس موفق شما نیازمندید سلسله مراتب زیر را در فرایند برنامه‌ریزی و اجرا در نظر بگیرید:

۱. انضباط، کنترل و مدیریت را در کلاس درس برقرار کنید.
 ۲. دانش خود را در قالب یک برنامه درسی طراحی کنید.
 ۳. تمایلات خود را در تعامل با تک تک دانش‌آموزان کنترل کنید.
 ۴. برنامه‌های کلاس درس را طبق نیازهای زندگی تنظیم کنید ولی تنوع و انعطاف‌پذیری را در اجرای آن فراموش نکنید. تنوع و انعطاف‌پذیری در کلاس درس بیش از خوش مشربی در ایجاد یک محیط آموزشی مناسب در کلاس درس توصیه می‌شود.
- انضباط، کنترل کلاس درس و مدیریت فرایند یاددهی و یادگیری در موفقیت فعالیت‌های آموزشی نقش اساسی دارند.

★ نکات مهم این مبحث

- ✓ الگوی تلفیقی (ابزار هدف) به عنوان جایگزین الگوی اهداف عینی آموزشی پیشنهاد شده است.
- ✓ در الگوی تلفیقی ویژه کردن اهداف قبل از انتخاب ابزار و وسایل الزامی نیست؛ اهداف از خود فعالیت‌ها استخراج می‌شود.
- ✓ از منظر الگوی تلفیقی، فعالیت‌های یادگیری نسبت به بررسی اهداف عینی تقدم دارد.
- ✓ سلسله مراتب تدریس موفق چهار گام دارد و گام اول آن برقراری انضباط، کنترل و مدیریت در کلاس درس است.
- ✓ برنامه‌های کلاس طبق نیازهای زندگی تنظیم می‌شود و تنوع و انعطاف‌پذیری در اجرای آن نباید فراموش شود.

✓ انضباط در کنترل کلاس و مدیریت فرایند یاددهی و یادگیری در موفقیت فعالیتهای آموزشی نقش اساسی دارد.

عوامل مؤثر خارج از کلاس درس بر رفتارهای مشکل آفرین دانش آموزان: مشکلاتی مانند فرار از مدرسه، تأخیر در ورود به مدرسه، خشونت، بی حرمتی، نافرمانی، مخالفت، دزدی؛ اینها ریشه در عوامل اجتماعی دارد و فقر، طرد والدین، مشاهده خشونت در تلویزیون، ناامیدی از آینده، تأثیر گروه همسالان، عقیم ماندن شایستگی از علت های رفتار مشکل آفرین هستند.

۲۰ تست آخر فصل

سابقه: ۶ سؤال

دو مقوله از رفتارهای مشکل آفرین

۱. رفتار بسیار نامطلوب: رفتارهای بسیار نامطلوب مشکل آفرین مستلزم خاموشی، تنبیه یا جریمه کردن است و این سه روش موجب تضعیف یا حذف آن رفتار می شود.

به خاطر بسپارید سه روش تضعیف یا حذف رفتار بسیار نامطلوب

جریمه کردن

تنبیه

خاموشی

۲. رفتار نامطلوب ضعیف: رفتار نامطلوب ضعیف مستلزم تقویت رفتار است تا آن را تثبیت کند.

! دام تستی رفتار بسیار نامطلوب و نامطلوب ضعیف

طراح تست روش های رفتار بسیار نامطلوب را به رفتار نامطلوب ضعیف هم تعمیم می دهد. مواظب باشید: رفتار بسیار نامطلوب مستلزم خاموشی، تنبیه یا جریمه کردن است که موجب تضعیف یا حذف آن می شود؛ رفتار نامطلوب ضعیف مستلزم تقویت رفتار است.

نکته: دو نوع رفتار رایج مشکل آفرین: رفتار بسیار نامطلوب و رفتار نامطلوب ضعیف

به خاطر بسپارید دو نوع رفتار رایج مشکل آفرین

رفتار بسیار نامطلوب، رفتار نامطلوب ضعیف

رفتارهای بسیار نامطلوب: ★ آزمون ۱۳۹۷

• تجاوز فیزیکی ★ آزمون ۱۳۹۶

• پیوستن به همتا

• جلب توجه؛

• هماورد جویی در قدرت؛

• اختلاف انتقادی؛

! دام تستی جلب توجه و قصور از توجه

طراح تست جای «جلب توجه» را از رفتارهای بسیار نامطلوب به رفتارهای نامطلوب ضعیف عوض می کند. مواظب باشید: «جلب توجه» در فهرست رفتارهای بسیار نامطلوب آمده است و «قصور از توجه کردن» در فهرست رفتارهای نامطلوب ضعیف.

جدول ۴-۱. رفتارهای بسیار نامطلوب (کویی و اسکاتز، ۱۹۶۵ به نقل از گیچ و برلایر، ۱۹۸۸)

۱. تجاوز فیزیکی:	فشار دادن یا کشیدن دیگران، غلغلک دادن، زدو خورد کردن، تحکم کردن، اذیت و آزار افراد زیردست، فرمان دادن (با کلمات)، اغوا کردن، متعرض شدن.
۲. پیوستن به همتا:	مبالغه کردن، ادا درآوردن، بدون اجازه حرکت کردن، سرگردان به دور خود چرخیدن.

۳. جلب توجه:	صداهاى غیرضرورى درآوردن (مانند كوبیدن مداد روى ميز، انداختن كتاب، تكان دادن ميز و صداى جیرجیر آن را بلند کردن)، پاهای بلند کردن، یادداشت به دیگران منتقل کردن.
۴. هموردجویی در قدرت:	با صداى بلند صحبت کردن (در مخالفت با رفتار معمول کلاس)، ایجاد اختلال، عدم اطاعت از قدرت (مثلاً امتناع ورزیدن از حرکت وقتى که به او گفته شود حرکت کن)، آدامس جویدن (وقتى که به او گفته شود آن را متوقف کن).
۵. اختلاف انتقادی:	انتقاد کردن یا شکایت از غیرعادلانه یا غیرمفید بودن، خندیدن بدون دلیل و حواس دیگران را آشفته کردن، صداهاى مهیب درآوردن، سوت زدن، فریاد زدن.

رفتارهای نامطلوب ضعیف: ★ آزمون اردیبهشت ۱۴۰۳ ★ آزمون اردیبهشت ۱۴۰۲

- قصور از توجه کردن؛
- به کارها علاقه نشان نمی‌دهد؛
- در تعامل با سایر دانش‌آموزان موفق نیست؛
- درباره قواعد مواظبت و برانگیختگی توافق ندارد؛
- در ارائه رفتار مستقل ناتوان است؛

جدول ۴-۲. رفتارهای نامطلوب ضعیف (گروپر (۱۹۷۱) به نقل از گیچ و برلایر (۱۹۸۸))

۱. قصور از توجه کردن:	- بی‌توجه است. - حواس‌پرت است. - رؤیایی می‌شود. - خیره به فضا نگاه می‌کند. - خالی از تفکر است.
۲. به کارها علاقه نشان نمی‌دهد یا تنها کارهایی که به او گفته می‌شود انجام می‌دهد:	- زمان بیکاری خود را با نقاشی یا خط‌خطی کردن پر می‌کند. - کارها را نامرتب انجام می‌دهد. - هر وقت که بتواند بازی می‌کند یا نقاشی می‌کشد. - از کسی تقاضای کمک نمی‌کند. - کار را دیر تمام می‌کند یا عمداً آهسته انجام می‌دهد.
۳. در تعامل با سایر دانش‌آموزان موفق نیست:	- با دیگران تعامل برقرار نمی‌کند. - خجالتی است. - در هنگام حمله از خود دفاع نمی‌کند. - منفعل است.
۴. درباره قواعد مواظبت و برانگیختگی توافق ندارد:	- طفره‌رو و تنبل است. - کندرو و سست است.
۵. در ارائه رفتار مستقل ناتوان است:	- در جستجوی تحسین یا تشویق است. - در جستجوی کمک است. - در جستجوی توجه، حمایت و تأیید است. - در انتظار نوازش است.

★ نکات مهم این مبحث

- ✓ مشکلاتی مانند فرار از مدرسه، تأخیر، خشم، نافرمانی و دزدی ریشه در عوامل اجتماعی خارج از کلاس درس دارد.
- ✓ فقر، طرد والدین، مشاهده خشونت در تلویزیون، ناامیدی از آینده و تأثیر گروه همسالان از علت‌های رفتار مشکل آفرین هستند.

✓ رفتار مشکل آفرین دو مقوله دارد: رفتار بسیار نامطلوب و رفتار نامطلوب ضعیف.

✓ رفتار بسیار نامطلوب مستلزم خاموشی، تنبیه و جریمه کردن است (تضعیف یا حذف رفتار)؛ رفتار نامطلوب ضعیف مستلزم تقویت رفتار است.

✓ نمونه رفتار بسیار نامطلوب: تجاوز فیزیکی، جلب توجه، هماوردجویی در قدرت.

✓ نمونه رفتار نامطلوب ضعیف: قصور از توجه کردن، علاقه نشان ندادن به کارها، ناموفق بودن در تعامل با دیگران، ناتوانی در ارائه رفتار مستقل.

راهنمایی برای مقابله با رفتارهای بسیار نامطلوب:

♦ تعریف کلیدی محروم کردن از تقویت

محروم کردن از تقویت؛ به معنای عدم توجه به رفتار نامطلوب است

• حذف رفتار مطلوب ناسازگار

• تقویت کردن به معنای اینکه رفتار مطلوب را تشویق کنیم و به رفتار نامطلوب بی توجه باشیم.

• روش دیگر، حذف محرکی است که موجب آن رفتار بد می شود؛ مثلاً وقتی دو نفر می خواهند تقلب کنند معلم با ایستادن بین آن دو نفر می تواند تقلب را از بین ببرد.

اگر تمام این تلاش ها رفتار نامطلوب را کاهش نداد چه باید کرد؟ بعضی از صاحب نظران معتقدند می توان به تنبیه متوسل شد.

نکته: تنبیه می تواند به اشکال مختلف انجام شود:

• توبیخ ملایم؛

• تنبیه همراه با تشویق (به منظور برانگیختن رفتار مطلوب)؛

• انزوای اجتماعی؛

• جریمه کردن یا کم کردن امتیاز؛

به خاطر بسپارید چهار شکل تنبیه

جریمه کردن یا کم کردن امتیاز

انزوای اجتماعی

تنبیه همراه با تشویق

توبیخ ملایم

توبیخ ملایم که موجب دلواپسی در دانش آموز می شود اغلب اثر بخش تر از تنبیهی است که در جمع انجام و سایر دانش آموزان مطلع شوند.

در کلاس هایی که بیش از حد معمول دچار اغتشاش و آشفتگی اند به کارگیری توجه منفی اثر بخش است.

نکته: توجه منفی می تواند شامل موارد ذیل باشد:

(الف) اخم کردن همراه با بیان کلمات؛

(ب) نزدیک شدن به دانش آموزی که دارای رفتار نامطلوب است؛

(ج) واکنش سریع منفی از جایگاه معلم؛

نکته: راهنمایی برای مقابله با رفتارهای نامطلوب ضعیف:

رفتارهایی مانند: کم رویی، گوشه گیری، رویایی شدن و بی توجهی بیش از حد معمول به این معنی است که دانش آموز دچار نوعی اختلال رفتاری است.

پس از تشخیص رفتار، معلمان می توانند از شیوه های فراخوانی، سرمشق گیری، تقویت کردن و شکل دهی رفتارهای مطلوب استفاده کنند.

فراخوانی: فرصت هایی فراهم شود که دانش آموزان در وظایف و تکالیف جالب مدرسه که نیازمند فعالیت های مطلوب باشد درگیر و مشغول شوند.

سرمشق گیری می تواند با نشان دادن یک فیلم یا برنامه تلویزیونی آغاز شود.

نکته: یکی از روش های مؤثر در فرایند شکل دهی رفتار مطلوب، به کارگیری نوعی قرارداد توافقی است.

★ نکات مهم این مبحث

- ✓ محروم کردن از تقویت یعنی عدم توجه به رفتار نامطلوب؛ تقویت کردن یعنی تشویق رفتار مطلوب و بی توجهی به رفتار نامطلوب.
- ✓ حذف محرک یعنی برداشتن عاملی که موجب رفتار بد می شود؛ مثلاً معلم بین دو نفری که می خواهند تقلب کنند می ایستد.
- ✓ اگر این تلاش ها اثر نکرد، به نظر بعضی صاحب نظران می توان تنبیه کرد: توبیخ ملایم، تنبیه همراه با تشویق، انزوای اجتماعی، جریمه یا کم کردن امتیاز.
- ✓ توبیخ ملایم اغلب اثربخش تر از تنبیهی است که در جمع انجام شود و سایر دانش آموزان از آن مطلع شوند.
- ✓ توجه منفی (اخم همراه با بیان کلمات، نزدیک شدن به دانش آموز، واکنش سریع منفی از جایگاه معلم) در کلاس های بیش از حد آشفته اثربخش است.
- ✓ برای رفتار نامطلوب ضعیف از فراخوانی، سرمشق گیری، تقویت و شکل دهی استفاده می شود؛ قرارداد توافقی از روش های مؤثر شکل دهی رفتار مطلوب است.

■ مقایسه دو نوع رفتار مشکل آفرین

ملاک	رفتار بسیار نامطلوب	رفتار نامطلوب ضعیف
مستلزم چیست	خاموشی، تنبیه و جریمه کردن	تقویت رفتار
نتیجه	تضعیف یا حذف رفتار	تثبیت رفتار
نمونه	تجاوز فیزیکی، جلب توجه، هموردجویی در قدرت	قصور از توجه کردن، علاقه نشان ندادن به کارها، ناتوانی در رفتار مستقل
راهبرد مقابله	محروم کردن از تقویت، تقویت رفتار مطلوب، حذف محرک و در نهایت تنبیه	فراخوانی، سرمشق گیری، تقویت کردن، شکل دهی

نکته: بر اساس نتایج پژوهش زاهوریک (۱۹۷۰)، داشتن طرح درس می تواند معلمان را در اجرای طرح خود استوار و محکم و دلوپس سازد. اما در باز گذاشتن دیدگاه های دانش آموزان چندان موفق نخواهد بود.

جدول ۴-۴ نتیجه پژوهش زاهوریک (۱۹۷۰) را درباره اثر داشتن طرح درس بر رفتار معلم نشان می دهد.

جدول ۴-۴. اثر طراحی آموزشی در تدریس (زاهوریک ۱۹۷۰، ۱۴۷ به نقل از گیج و برلایر، ۱۹۸۸)

رفتارها	شش معلمی که طرح درس داشتند		شش معلمی که بدون طرح درس بودند	
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
رفتارهای آغازگر اطلاعات:				
- محدود	۱۰۵	٪۸۳	۶۱	٪۷۵
- گسترده	۲۱	٪۱۷	۲۴	٪۲۵
جمع	۱۲۶	٪۱۰۰	۹۵	٪۱۰۰
رفتارهای مشوق اطلاعات:				
- غیراصیل	۲۳۴	٪۹۱	۳۳۴	٪۹۰
- اصیل	۲۴	٪۹	۴۳	٪۱۰
جمع	۲۵۸	٪۱۰۰	۳۷۷	٪۱۰۰
رفتارهای بسطدهنده اطلاعات:				
- غیرمعتبر	۳۲۸	٪۷۸	۳۳۳	٪۶۸
- معتبر	۹۰	٪۲۲	۱۵۷	٪۳۲
جمع	۴۱۸	٪۱۰۰	۴۹۰	٪۱۰۰

نکته: در کل مطلوب بودن یا نبودن طرح درس و مهارت‌های تدریس بستگی به زمینه فرهنگی، هدف‌های آموزشی، ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان و تا اندازه‌ای رفتار معلم دارد.

نکته: برنامه‌ریزی برای تنوع و انعطاف‌پذیری: برای تصمیم‌گیری در مورد مهارت‌های اساسی تدریس، معلم باید با انواع روش‌های جایگزین در تدریس آشنا باشد. بدون کسب چنین دانشی او معیاری برای تصمیم‌گیری نخواهد داشت.

سه مهارت ضروری برنامه‌ریزی پیشنهاد می‌شود:

- تولید روش‌های آموزشی جایگزین؛
- تشخیص ارزش جایگزین‌های فرض شده؛
- به کارگیری جایگزین‌های مفروض در موقعیت‌های موجود آموزشی و در نهایت مشخص کردن معیارهای نیل به اهداف آموزشی؛

به خاطر بسپارید سه مهارت ضروری برنامه‌ریزی

تولید روش‌های آموزش جایگزین، تشخیص ارزش جایگزین‌های فرض شده، به کارگیری جایگزین‌های مفروض در موقعیت‌های آموزشی

جدول ۴-۶. روش‌های به کارگیری سه نوع مهارت برنامه‌ریزی در هشت نوع ویژگی مختلف آموزش

شکل‌های مختلف آموزشی	انواع مهارت‌های ضروری برنامه‌ریزی		
	تولید روش‌های آموزشی جایگزین	تشخیص ارزش جایگزین‌های فرض شده	به کارگیری جایگزین‌های مفروض در موقعیت‌های موجود آموزشی
تشخیص پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان	پیش‌آزمون معلم‌ساخته را اجرا نمایید یا تکالیف نوشتاری قبلی را تجزیه و تحلیل کنید.	نتایج یا عملکرد آزمون یا عملکرد دانش‌آموزان را در زندگی واقعی ارزیابی کنید.	اگر آزمون‌های استاندارد شده به عنوان یک ابزار مورد نیاز باشد، از تکالیف نوشتاری به عنوان اطلاعات اضافی استفاده کنید.

شکل های مختلف آموزش	انواع مهارت های ضروری برنامه ریزی	تشخیص ارزش جایگزین های فرض شده	به کارگیری جایگزین های مفروض در موقعیت های موجود آموزشی
گروه بندی دانش آموزان برای آموزش	دانش آموزان قوی را با دانش آموزان ضعیف هم گروه سازید یا دانش آموزان ضعیف را با هم گروه بندی کنید.	یادگیری اجتماعی یا یادگیری شناختی دانش آموزان را ارزیابی کنید.	اگر دانش آموزان به طور متعارض برای آموزش خواندن گروه بندی شده اند؛ زیرگروه های ادبیات را بر اساس علایق مختلف دانش آموزان تعیین کنید.
نتایج یادگیری (هدف های رفتاری)	مثال هایی را ارائه دهید تا دانش آموزان قوانین مناسب آن را کشف کنند. یا یک قانون را مطرح سازید تا دانش آموزان مثال هایی از آن را تولید کنند.	تفکر مستقل یا دانش و معرفت دانش آموزان را ارزیابی کنید.	اگر هدف های عینی رفتاری در برنامه ریزی آموزش نیاز باشد، بعضی از اهداف بلندمدت نیز مطرح شود.
منابع آموزشی	مواد آموزشی دستکاری شده را به کار بگیرید یا از رسانه های مختلف آموزشی در آموزش استفاده کنید.	یادگیری واقعی و یادگیری انتزاعی دانش آموزان را ارزیابی کنید.	اگر فیلم مطالعات اجتماعی قابل دسترس باشد از آن در آموزش هنر و زبان استفاده کنید.
راهبردهای آموزشی	بحث گروهی ساختارمند را به کار بگیرید یا به منظور تحلیل یک فیلم از بحث گروهی آزاد و نامحدود استفاده کنید.	روابط اقتدارگرایانه یا غیراقتدارگرایانه را با دانش آموزان ارزیابی کنید.	اگر آموزش انفرادی در فرایند آموزش معمول است، می توانید زمینه آموزش گروهی را نیز با مشارکت اختیاری دانش آموزان فراهم سازید.
آرایش کلاس درس	دانش آموزان را به گروه های مختلف تقسیم کنید یا صندلی های کلاس را به صورت دایره ای بزرگ که معلم در مرکز آن قرار دارد بچینید.	تعامل های دانش آموز- دانش آموز یا معلم- دانش آموز را ارزیابی کنید.	صندلی و نیمکت های استاندارد شده را در بیرون از کلاس قرار دهید، و از دانش آموزان بخواهید که آرایش صندلی ها را خود انجام دهند.
دریافت بازخور دانش آموزان	از دانش آموزان بخواهید پاسخ های خود را روی تخته به صورت انفرادی بنویسند یا پاسخ های شفاهی خود را بیان کنند.	فضای رقابتی و غیررقابتی را در کلاس ارزیابی کنید.	اگر ورقه ها یا کتابچه های تکالیف معیار ارزشیابی و دریافت بازخور دانش آموزان است باید منظور خود از یادگیری را دقیقاً مشخص کنید.
ارائه بازخور به دانش آموزان	از دانش آموزان بخواهید اندیشه و تولید سایر دانش آموزان را مورد ارزیابی قرار دهند، یا معیاری را فراهم سازید که دانش آموزان بر اساس آن تولیدات جدید خود را ارزیابی کنند.	ارزشیابی بیرونی دانش آموزان و خودارزشیابی آن ها را ارزیابی کنید.	اگر نمره ابزار پذیرفته شده ای برای ارائه بازخور به دانش آموزان است، می توانید از کنفرانس های فردی استفاده کنید.

موقعیت های آموزشی می تواند شامل موارد زیر باشد:

- تدوین اهداف یادگیری؛
- انتخاب منابع آموزشی؛
- انتخاب راهبردهای آموزشی؛
- آرایش کلاس درس؛
- دریافت بازخور دانش آموزان
- ارائه بازخور به دانش آموزان؛

* مدیریت تنوع در کلاس درس: مسائل عمده مدیریت در کلاس های درس شامل تنظیم برنامه و جدول زمانی فعالیت، پیش بینی مواد و منابع مورد نیاز، پیش بینی جایگزین های مختلف در هنگام تغییرات احتمالی است. تنها تجربه و تمرین می تواند به معلم در بهبود و ارتقای مهارت های مدیریتی از جمله برنامه ریزی و سازماندهی فعالیت های متنوع کمک کند.

نکته تکمیلی: مصداق‌های «پیوستن به همتا» در جدول رفتارهای بسیار نامطلوب: مبالغه کردن، ادا درآوردن، بدون اجازه حرکت کردن و سرگردان به دور خود چرخیدن.

نکته تکمیلی: مصداق‌های «اختلاف انتقادی»: انتقاد یا شکایت از غیرعادلانه یا غیرمفید بودن، خندیدن بدون دلیل و آشفته کردن حواس دیگران، صداهای مهیب درآوردن، سوت زدن و فریاد زدن.

نکته تکمیلی: دانش‌آموزی که «در ارائه رفتار مستقل ناتوان است» این نشانه‌ها را دارد: در جستجوی تحسین یا تشویق، کمک، توجه، حمایت و تأیید است و در انتظار نوازش می‌ماند.

نکته تکمیلی: در جدول رفتارهای بسیار نامطلوب، سر باز زدن از حرکت وقتی به دانش‌آموز گفته می‌شود «حرکت کن» و ادامه دادن به آدامس جویدن وقتی گفته می‌شود آن را متوقف کند، نمونه‌های عدم اطاعت از قدرت‌اند و زیر «هماوردجویی در قدرت» می‌آیند. در مقابل، تعامل برقرار نکردن با دیگران و دفاع نکردن از خود هنگام حمله نشانه «موفق نبودن در تعامل با سایر دانش‌آموزان» و از رفتارهای نامطلوب ضعیف است.

نکته تکمیلی: در جدول رفتارهای بسیار نامطلوب، «تجاوز فیزیکی» کارهایی مانند فشار دادن یا کشیدن دیگران، غلغلک دادن، زدو خورد و آزار هم‌کلاسی را در بر می‌گیرد؛ در برابر، حواس‌پرتی، تعامل نداشتن با دیگران و طفره‌روی از نمونه‌های رفتار نامطلوب ضعیف‌اند که با تشویق، شکل‌دهی تدریجی و قرارداد توافقی اصلاح می‌شوند.

از همین مبحث در آزمون‌های استخدامی ۶ سؤال

اردیبهشت ۱۴۰۳

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | دبیری

۳ کدام مورد، جزو «رفتارهای نامطلوب ضعیف» دانش‌آموزان قرار می‌گیرد؟ bzhik.ir

۱ انداختن کتاب روی زمین	۲ اطاعت نکردن از معلم
۳ خندیدن بدون دلیل و پرت کردن حواس بقیه	۴ برقرار نکردن تعامل با دانش‌آموزان دیگر

✓ **گزینه ۴ صحیح است.** در جدول رفتارهای نامطلوب ضعیف، «موفق نبودن در تعامل با سایر دانش‌آموزان» آمده و برقرار نکردن تعامل با دیگران، خجالتی بودن و منفعل بودن نمونه‌های آن‌اند. سه مورد دیگر در فهرست رفتارهای بسیار نامطلوب جای دارند: انداختن کتاب زیر «جلب توجه»، اطاعت نکردن زیر «هماوردجویی در قدرت» و خندیدن بی‌دلیل و آشفته کردن حواس دیگران زیر «اختلاف انتقادی».

اردیبهشت ۱۴۰۲

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | آموزگار ابتدایی

۶ رفتار کدام دانش‌آموز زیر، جزو «رفتارهای نامطلوب ضعیف» طبقه‌بندی می‌شود؟ bzhik.ir

۱ احسان دانش‌آموز پایه چهارم، در کلاس هم‌کلاسی خود را غلغلک می‌دهد.
۲ سامان دانش‌آموز پایه ششم، در حین تدریس معلم، مداد خود را روی میز می‌کوبد و صدا در می‌آورد.
۳ رضا دانش‌آموز پایه دوم، بدون دلیل در کلاس شروع به خندیدن نموده و حواس بقیه را پرت می‌کند.
۴ محمد دانش‌آموز پایه سوم، با هم‌کلاسی‌های خود تعامل برقرار نمی‌کند.

✓ **گزینه ۴ صحیح است.** رفتارهای مشکل‌آفرین دو دسته‌اند. برقرار نکردن تعامل با دیگران، مثل خجالتی و منفعل بودن، در جدول رفتارهای نامطلوب ضعیف و زیر عنوان «در تعامل با سایر دانش‌آموزان موفق نیست» آمده است. سه رفتار دیگر در جدول رفتارهای بسیار نامطلوب‌اند: غلغلک دادن نمونه تجاوز فیزیکی است، کوبیدن مداد روی میز نمونه جلب توجه، و خندیدن بی‌دلیل و پرت کردن حواس دیگران نمونه اختلاف انتقادی.

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | آموزگار ابتدایی

۷ دانش آموزی که در جست وجوی توجه، حمایت و تأیید است، کدام رفتار مشکل آفرین را دارد؟ bzhik.ir

- ۱ قصور از توجه کردن
- ۲ ناتوانی در ارائه رفتار مستقل
- ۳ عدم موفقیت در تعامل با سایر دانش آموزان
- ۴ عدم توافق درباره قواعد مواظبت و برانگیختگی

✓ **گزینه ۲ صحیح است.** در جدول رفتارهای نامطلوب ضعیف، نشانه‌های ناتوانی در ارائه رفتار مستقل این‌هاست: دانش آموز در جست‌وجوی تحسین و تشویق، کمک، توجه، حمایت و تأیید است و انتظار نوازش دارد. قصور از توجه به بی‌توجهی و حواس‌پرتی برمی‌گردد، ناموفق بودن در تعامل به خجالتی و منفعل بودن، و توافق نداشتن درباره قواعد مواظبت و برانگیختگی به طفره رفتن و کندی.

۱۳۹۸

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | آموزگار ابتدایی

۲ آموزگار کلاس پنجم مدرسه X، رفتارهای دانش‌آموزان خود را در طول روز ثبت می‌کند. کدام یک از موارد مشاهده شده زیر توسط وی در کلاس، در مقوله رفتارهای مشکل آفرین دانش‌آموزان، جزو «رفتارهای بسیار نامطلوب» قرار می‌گیرد؟ bzhik.ir

- ۱ در هنگام حمله، از خود دفاع نمی‌کند.
- ۲ با صدای بسیار آهسته صحبت می‌کند.
- ۳ وقتی به وی گفته می‌شود حرکت کن از حرکت امتناع می‌کند.
- ۴ با دیگران تعامل برقرار نمی‌کند.

✓ **گزینه ۳ صحیح است.** در جدول رفتارهای بسیار نامطلوب، سر باز زدن از حرکت وقتی به دانش‌آموز گفته می‌شود «حرکت کن» نمونه عدم اطاعت از قدرت است و زیر عنوان هم‌اوردجویی در قدرت می‌آید. تعامل برقرار نکردن با دیگران و دفاع نکردن از خود هنگام حمله هر دو نشانه موفق نبودن در تعامل با سایر دانش‌آموزان است و در جدول رفتارهای نامطلوب ضعیف جا دارند. آهسته حرف زدن هم در فهرست رفتارهای بسیار نامطلوب نیست؛ آنچه آنجا آمده، با صدای بلند صحبت کردن برخلاف رفتار معمول کلاس است.

۱۳۹۷

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | آموزگار ابتدایی

۶ با توجه به دسته‌بندی رفتارهای مشکل آفرین دانش‌آموزان، به دو دسته رفتارهای بسیار نامطلوب و رفتارهای نامطلوب ضعیف، کدام مورد جزو رفتارهای بسیار نامطلوب محسوب می‌شود؟ bzhik.ir

- ۱ قصور از توجه کردن
- ۲ ناتوانی در داشتن رفتار مستقل
- ۳ جلب توجه
- ۴ ناموفق بودن در تعامل با سایر دانش‌آموزان

✓ **گزینه ۳ صحیح است.** دو مقوله از رفتارهای مشکل آفرین عبارتند از ۱- رفتار نامطلوب ضعیف ۲- رفتارهای بسیار نامطلوب، رفتارهای نامطلوب ضعیف شامل قصور از توجه کردن، علاقه نشان ندادن به کارها، موفق نبودن در تعامل با سایر دانش‌آموزان، توافق نداشتن درباره قواعد مواظبت و برانگیختگی و ناتوان بودن در ارائه رفتار مستقل است و رفتارهای بسیار نامطلوب شامل: تجاوز فیزیکی، پیوستن به همتا، جلب توجه، هم‌اورد جویی در قدرت و اختلاف انتقادی می‌شود.

۱۳۹۶

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | آموزگار ابتدایی

۶ کدام مورد، راهبردی برای مقابله با رفتارهای بسیار نامطلوب دانش‌آموز توسط معلم است؟ bzhik.ir

- ۱ دانش‌آموزی را که در حین تدریس حواسش پرت می‌شود، به محض مشارکت در پاسخگویی به سؤالی در مورد درس مورد تشویق غیرکلامی قرار می‌دهد.

- ۲ در مقابل دانش آموزی که با همکلاسی های خود تعامل برقرار نمی کند به محض بروز کوچک ترین نشانه برقراری ارتباط از طرف وی او را به صورت نامحسوس تحسین می کند.
- ۳ با دانش آموزی که از انجام فعالیت های کلاسی طفره می رود، قرار می گذارد که در صورت انجام به موقع آن ها، اجازه خواهد داشت بازی مورد علاقه اش را انجام دهد.
- ۴ دانش آموزی را که بغل دستی خود را غلغلک می دهد و اذیت می کند، برای نشستن به محل دیگری از کلاس هدایت می کند.

✓ **گزینه ۴ صحیح است.** ✨ غلغلک دادن و آزار هم کلاسی در فهرست رفتارهای بسیار نامطلوب، زیر «تجاوز فیزیکی» آمده است و یکی از راه های مقابله با این دسته، حذف محرکی است که رفتار را پدید می آورد؛ جدا کردن دانش آموز از بغل دستی اش همین کار است. حواس پرتی، تعامل نداشتن با هم کلاسی ها و طفره رفتن از تکلیف هر سه رفتار نامطلوب ضعیف اند و تشویق به موقع، تحسین تدریجی و قرارداد توافقی راهبردهای همین دسته به شمار می روند.

روش برنامه ریزی و سازماندهی برای تنوع و انعطاف پذیری سابقه: ۱ سؤال ۱ تست آخر فصل

عوامل فشار و محدودکننده فعالیت های معلمان را تجزیه می کنیم. در اکثر نظام های آموزشی متمرکز، معلمان در تعیین برنامه های درسی چندان دخالتی ندارند و حتی در اجرای برنامه های درسی آزاد نیستند. نظام تصمیم گیرنده وزارت آموزش و پرورش و مدیران سطوح بالا هستند. برنامه های درسی مقاوم در مقابل معلم اند؛ اما با وجود همه محدودیت های ذکر شده معلمان در ارائه مواد آموزشی کلاس درس خود استقلال دارند و می توانند برنامه ها و روش های آموزشی خود را خود تنظیم کنند.

★ آزمون ۱۳۹۸

★ نکات مهم این مبحث

- ✓ داشتن طرح درس معلم را در اجرای طرح خود استوار و محکم می کند، اما در باز گذاشتن دیدگاه های دانش آموزان چندان موفق نیست.
- ✓ مطلوب بودن طرح درس و مهارت های تدریس به زمینه فرهنگی، هدف های آموزشی، ویژگی های شخصیتی دانش آموزان و تا اندازه ای رفتار معلم بستگی دارد.
- ✓ سه مهارت ضروری برنامه ریزی: تولید روش های آموزش جایگزین، تشخیص ارزش جایگزین ها، به کارگیری جایگزین ها در موقعیت های آموزشی موجود.
- ✓ مسائل عمده مدیریت تنوع: تنظیم برنامه و جدول زمانی فعالیت، پیش بینی مواد و منابع مورد نیاز، پیش بینی جایگزین ها برای تغییرات احتمالی.
- ✓ تنها تجربه و تمرین می تواند مهارت های مدیریتی معلم، از جمله برنامه ریزی و سازماندهی فعالیت های متنوع، را بهبود دهد.
- ✓ در نظام های آموزشی متمرکز معلمان در تعیین برنامه درسی دخالت چندانی ندارند، اما در ارائه مواد آموزشی کلاس خود استقلال دارند.

خیلی مهم: حتماً جدول رفتارهای بسیار نامطلوب و نامطلوب ضعیف را خوب مطالعه کنید.

نکته تکمیلی: مطالعات متعددی همبستگی مثبت میان تنوع در سبک و روش تدریس و میزان توجه و تلاش یادگیرنده را تأیید کرده اند: هرچه تنوع و انعطاف پذیری روش تدریس بیشتر باشد، توجه دانش آموزان به درس و پیشرفت تحصیلی آنان بیشتر است. این مطالعات از نوع همبستگی اند، نه تجربی، و علتی برای این همبستگی ارائه نشده است.

۱۳۹۸

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | آموزگار ابتدایی

۱۳ بنابر نتایج پژوهش‌ها، تنوع و انعطاف‌پذیری در روش تدریس، موجب افزایش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود.

کدام مورد از موانع و محدودیت‌های این امر است؟ bzhik.ir

۱ مقاوم بودن برنامه‌های درسی در مقابل معلم

۲ دخالت معلمان در تعیین برنامه‌های درسی

۳ آزادی معلمان در اجرای برنامه‌های درسی

۴ استقلال معلمان در ارائه مواد آموزشی کلاس درس خود

✓ گزینه ۱ صحیح است. 💡 در اکثر نظام‌های آموزشی متمرکز، معلمان در تعیین برنامه‌های درسی چندان دخالتی ندارند، در اجرای آن آزاد نیستند و برنامه درسی در مقابل معلم مقاوم است. با وجود این محدودیت‌ها، معلمان در ارائه مواد آموزشی کلاس درس خود استقلال دارند.

۵ تست آخر فصل

سابقه: ۲ سؤال

سبک‌های اداره کلاس

• **مقتدرانه (اقتدارگرایانه):** معلم قانون می‌گذارد و بر اجرای آن نظارت می‌کند، اما دلیل قانون‌ها را توضیح می‌دهد و هرچه دانش‌آموزان توانایی اداره خود را بیشتر نشان دهند، اختیار بیشتری به آن‌ها می‌دهد. هدفش این است که دانش‌آموزان سرانجام خودشان رفتارشان را نظم دهند. در این سبک، که دموکراسی قانون‌مدار هم نامیده می‌شود، معلم و شاگرد با رعایت حقوق یکدیگر رفتار می‌کنند و رفتارها در محدوده قوانین و مقرراتی است که خودشان وضع کرده یا پذیرفته‌اند؛ قانون‌مداری ویژگی همین سبک است.

• **مستبدانه:** معلم اطاعت بی‌چون‌وچرا می‌خواهد و نظم را از بیرون تحمیل می‌کند. یا قانون روشنی در کار نیست و خواست معلم جای قانون را می‌گیرد، یا قانون هست ولی به نفع معلم تعبیر و تفسیر می‌شود.

• **آزادگذاری:** معلم خواسته و نظارت چندان ندارد و پشتیبانی لازم برای یاد گرفتن خودنظم‌دهی را فراهم نمی‌کند؛ قانونی اجرا نمی‌شود و نتیجه‌اش هرج‌ومرج و نبود رهبری معلم است.

نکته: در سؤال آزمون، «اقتدارگرایانه» به معنای همان سبک مقتدرانه آمده است و گزینه جدای «مستبدانه» هم کنارش هست؛ این دو را با هم یکی نگیرید. ملاک تشخیص، توصیف رفتار معلم است نه نام سبک.

• بر پایه تحقیقات، برای مدیریت کلاس و ایجاد جو مطلوب به معلم پیشنهاد می‌شود قوانین و مقررات را از پیش تدوین و حدود را روشن کند.

• اداره کلاس بیشتر در آموزش معلم‌محور معنا پیدا می‌کند، چون آموزش گروهی است و مقررات آن را بیشتر معلم تعیین می‌کند.

• بیشتر پژوهش‌های مدیریت کلاس پیرامون متغیرهای آموزشی است: تدریس فعال و پویا خودبه‌خود کنترل مناسب کلاس را در پی دارد.

اسفند ۱۴۰۲

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | آموزگار ابتدایی

۱۰ در کدامیک از سبکهای اداره کلاس، یا قوانین و مقرراتی وجود ندارد، یا اگر هم وجود داشته باشد به نفع معلم تعبیر و

تفسیر می‌شود؟ bzhik.ir

۲ دموکراسی قانونمدار
۴ آزادگذاری

۱ اقتدارگراییه
۳ مستبدانه

✓ **گزینه ۳ صحیح است.** در سبک مستبدانه (تحکم‌آمیز) معلم حرف اول و آخر را می‌زند؛ یا قانون روشنی در کار نیست و خواست او جای قانون را می‌گیرد، یا قانون هست ولی به سود خودش تعبیر می‌شود. در سبک اقتدارگراییه، که همان دموکراسی قانونمدار است، معلم و شاگرد هر دو به قواعدی پایبندند که پذیرفته‌اند. در آزادگذاری هم قانونی اجرا نمی‌شود، اما نتیجه‌اش هرج‌ومرج و نبود رهبری معلم است، نه تفسیر قانون به نفع او.

۱۳۹۵

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | آموزگار ابتدایی

۱۴ معلمان دارای کدام سبک اداره کلاس، علاقمندند دانش‌آموزان یاد بگیرند رفتار خود را نظم دهند؟ bzhik.ir

۲ اقتدارگراییه
۴ آزادگذاری

۱ اقتدارگراییه و آزادگذاری
۳ مستبدانه

✓ **گزینه ۲ صحیح است.** معلم اقتدارگرا (مقتدر) قانون می‌گذارد و بر اجرای آن نظارت می‌کند، اما دلیل قانون‌ها را توضیح می‌دهد و هرچه دانش‌آموزان توانایی اداره خود را بیشتر نشان دهند، اختیار بیشتری به آن‌ها می‌دهد؛ هدفش این است که دانش‌آموزان سرانجام خودشان رفتارشان را نظم دهند. معلم مستبد اطاعت بی‌چون‌وچرا می‌خواهد و نظم را از بیرون تحمیل می‌کند. معلم آزادگذار خواسته و نظارت چندانی ندارد و پشتیبانی لازم برای یادگرفتن خودنظم‌دهی را فراهم نمی‌کند.

۱۱ تست آخر فصل

کلاسهای چندپایه، کلاس معکوس و تدریس چندفرهنگی

در کلاس چندپایه معلم نمی‌تواند هم‌زمان به همه پایه‌ها درس بدهد و یکی از چالش‌های این کلاس‌ها، تدریس هم‌زمان بیش از یک برنامه درسی است. در برابر، استمرار موقعیت‌های یادگیری در ساعات غیردرسی، کاهش نیاز به یادآوری مطالب درسی سال‌های پیش و بر عهده گرفتن مسئولیت یادگیری خود از مزایای این کلاس‌هاست.

معلم کلاس چندپایه باید ویژگی‌های جسمی، ذهنی، علایق، نیازها و تجربیات دانش‌آموزان را بشناسد تا بتواند به عنوان مشاور به حل مسائل دانش‌آموزان، والدین آن‌ها و حتی جامعه محلی کمک کند.

نکته: روش خلیفه‌ای (شاگرد - استادی) در کلاس چندپایه کاربرد زیادی دارد: از دانش‌آموزان پایه‌های بالاتر یا قوی‌تر برای آموزش پایه‌های پایین‌تر کمک گرفته می‌شود و معلم در همان وقت با پایه دیگر کار می‌کند. این کار عزت نفس دانش‌آموز را بالا می‌برد و فشار کاری معلم را کم می‌کند.

راهبردهای کلاس چندپایه

- راهبرد محوری، گروهی و ترکیبی
- راهبرد یادگیری مشارکتی
- طراحی آموزشی مبتنی بر هدف مشترک
- طراحی آموزشی تلفیقی بر مبنای مفاهیم همگن دوره اول و دوم ابتدایی
- یادگیری و کلاس معکوس

پایان نمونه رایگان

بقیه‌اش در فایل کامل است

در این نمونه ۱۴ صفحه از ۴۸۹ صفحه را دیدید.

۳

آزمون جامع ۱۵ سؤالی

۱۵۲

اصل سؤال از ۱۲ آزمون
۱۳۹۵ تا ۱۴۰۴

۱۰۸۹

تست با پاسخ تشریحی

۴۸۹

صفحه

فایل کامل، فصل به فصل

فصل	عنوان	تست آخر فصل	از صفحه
۱	مبانی نظری یادگیری	۱۰۲	۵
۲	مبانی نظری تدریس	۱۱۸	۵۶
۳	ارتباط و نقش آن در فرایند آموزش	۷۳	۱۱۴
۴	مدیریت کلاس درس	۵۵	۱۴۹
۵	هدف‌های آموزشی و منابع تعیین آن‌ها	۶۷	۱۷۷
۶	طراحی آموزشی و مراحل تحلیل و تنظیم آن	۸۹	۲۰۶
۷	روش تنظیم برنامه‌های درسی ترمی و روزانه	۲۲	۲۵۸
۸	روش‌های تدریس مبتنی بر انتقال مستقیم	۹۵	۲۷۶
۹	روش‌های تدریس مبتنی بر تعامل	۱۱۷	۳۲۶
۱۰	روش‌های تدریس مسئله محور	۹۲	۳۸۴
۱۱	روش‌های آموزش انفرادی	۶۲	۴۳۰
جمع		۸۹۲	

✓ جدول بودجه‌بندی اختصاصی بژیک (از هر فصل در هر یک از ۱۲ آزمون چند سؤال آمده) فقط داخل فایل کامل است و در نمونه‌ها نیامده.

✓ اصل سؤال‌های آزمون داخل همان مبحثی آمده که از آن طرح شده‌اند؛ زیر پاسخ هر تست هم نوشته شده مطلبش در کدام صفحه درسنامه است.

✓ ۳ آزمون جامع ۱۵ سؤالی با سؤال‌هایی که هیچ جای دیگر فایل نیامده‌اند؛ ویرایش‌های بعدی برای خریداران رایگان است.

دانلود فایل کامل pdf از بژیک

سوالات استخدامی روش‌ها و فنون تدریس ۱۴۰۵ با درسنامه و نمونه رایگان pdf

bzhik.ir

